

Natuurhus

Almelo

Jaargang 5, december 2018
Verkoopprijs € 1,95

Foto omslag: Yvonne Kuiphuis

Tijgerspin

De tijgerspin of wesp spin is een nieuwkomer in ons land. Deze zuidelijke soort is dankzij het warmere klimaat inmiddels geen zeldzaamheid meer. Je vindt hem in heideveldjes, zoals de Fayersheide waar deze foto genomen is. Het is een forse jongen met een opvallende geel-zwarte tekening, waar hij zijn naam aan te danken heeft. Schrik niet als je hem tegenkomt, ondanks zijn afschrikwekkende kleuren is het in werkelijkheid maar een ongevaarlijk beestje.

Ron Poot, KNNV

Nieuwsbrief

Wilt u tussentijds op de hoogte blijven van alle ontwikkelingen? Abonneer u op de digitale nieuwsbrief van de Stichting Natuurhus Almelo. Aanmelden kan via secretaris@natuurhusalmelo.nl.

Heeft u een idee, vraag, artikel of foto? Neem contact op via info@natuurhusalmelo.nl. Sluitingsdatum kopij voor het volgende nummer is 14 januari 2019.

Colofon:

Het Natuurhusblad is een gezamenlijke uitgave van: AstronA, Imkersvereniging 't Iemenschoer, IVN, Groei & Bloei, KNNV en NIVON

Oplage: 900 exemplaren

Uitgave: December 2018

Redactiewerkgroep: Geesje Vinke - Edwin Sarink - Annemarie van Hofwegen - Ellen Rodenstein - Yvonne Kuiphuis - Ron Poot

Eindredactie: Maartje Ahne, StraC Communicatieadvies

Vormgeving: Jos van het Reve, Weidevogel Reclameproducties

Drukwerk: Bladnl

Lid worden?

Aanmelden of afmelden kan via de ledenadministratie van uw vereniging:

- AstronA: info@astrona.nl
- Groei & Bloei: info@almelo.groei.nl
- 't Iemenschoer: info@iemenschoeralmelo.nl
- IVN: jwbulters@gmail.com
- KNNV: secretaris@twenthe.knnv.nl
- NIVON: info@nivonalmelo.nl

Contactgegevens Natuurhus Almelo:

Bezoekadres: Tijdelijk Natuurhus, Deldensestraat 205, 7601 RT Almelo
Postadres: Secretariaat, De Condor 30, 7609 HC Almelo
Geopend op maandag, dinsdag en woensdag van 13.00 - 16.00 uur. Telefonisch bereikbaar tijdens openingstijden: 0546 451 483

Emailadressen Natuurhus Almelo

Algemeen mailadres (webmaster):	info@natuurhusalmelo.nl
Bestuur stichting Natuurhus Almelo (secretariaat):	secretaris@natuurhusalmelo.nl
Foto's en artikelen voor het Natuurhus blad:	redactie@natuurhusalmelo.nl
Aanmelden van vrijwilligers:	vrijwilliger@natuurhusalmelo.nl
Natuur- en milieueducatie scholen:	onderwijs@natuurhusalmelo.nl
Jeugdactiviteiten Scharrelkids:	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl
Adreswijzigingen en aanmeldingen vrienden:	administratie@natuurhusalmelo.nl

Inhoud Inhoudsopgave

Bestuur ... Hans Oude Luttikhuis (Natuurhus Almelo)	4
Waterspeeltuin Doepark de Hagen ... Heleen Eshuis (IVN Almelo)	6
Groene Loper ... Eric van Veluwen (projectleider Groene Loper)	7
Nieuw in onze Groene Bibliotheek ... Truus Hoessler (Natuurhus Almelo)	8
Nieuwe koffer groene visite ... Toos van der Zwart en Truus Hoessler (Natuurhus Almelo)	10
Unieke vondst in de Almelose Aa ... Albert Eshuis (IVN Almelo)	11
Leuke samenwerking ... Maryke Kwant (IVN)	11
Gezoem ... Ellen Rodenstein ('t Iemenschoer)	12
Leonotis leonurus: Eye-catcher van formaat! ... Marcel Mulder (Groei & Bloei)	14
In beeld: Groene specht ... Ron Poot (KNNV)	16
Activiteitenkalender	17
Plastic: begon als een zegen, nu een ramp ... Truus Hoessler (Natuurhus Almelo)	20
Langlaufweekend in de Harz ... Theo van Dijk (NIVON-Almelo)	22
Waarneemtips voor het nieuwe jaar ... Dave Mason en Edwin Sarink (AstronA)	24
Menkib en de Californianeel ... Dave Mason (AstronA)	26
De Sikkelseel en Wolf-Rayetsterren ... Dave Mason (AstronA)	22
Natuur geneest: Gewoon duizendblad ... Pierre Marnette (KNNV)	28
Van de jonge natuurliefhebbers ... Yvonne Kuiphuis en Lynn Smit (IVN)	30
In het zonnetje: Cees Hauwert ... Jenny van Dorsten (IVN)	32

Bestuur

Opening

waterspeelplaats

Doepark

Hans Oude Luttikhuis, Natuurhus Almelo

Toen de Stichting Natuurhus Almelo in 2013 werd opgericht en de ambitieuze plannen onder applaus werden gepresenteerd aan de gemeenteraad en het college, konden we niet vermoeden dat het vijf jaar zou duren voordat we het eerste lintje zouden doorknippen. Toch was het zo ver op 10 oktober, De Dag van de Duurzaamheid. Wethouder Van Mierlo opende de natuurspeelplaats, waarvan we hopen dat het gespetter van water en het gelach van kinderen de geluiden zijn die de komende jaren in dit Doepark de boventoon zullen voeren.

Een Doepark, een groene oase in de stad, waar gefaseerd nog een buurtmoestuin, een leef- en beweegtuin en een Tiny Forest worden aangelegd, nadat we in de eerst volgende fase de harde kantjes van de Almelse Aa zullen verwijderen en natuurlijke oevers zullen gaan aanleggen. Ook willen we het kloppende hart van het Doepark bouwen, een prachtig paviljoen van waaruit we onze hoofdtaak -educatie verzorgen op natuur- en milieugebied- kunnen uitvoeren.

Stelt u zich dit park eens voor met deze natuurspeelplaats. In de oosthoek een leef-en beweegtuin voor ouderen. Aan de noordkant een aanlegplek voor kano's. In het westen een Tiny Forest en aan de zuidkant de buurtmoestuin. Stelt u zich dit park dan eens voor zonder natuurcentrum, zonder paviljoen, zonder bescheiden terras van waar de ouders hun spelende kinderen in de gaten kunnen houden. Een terras, waar de uitgestapte kanovaarders géén broodje zouden kunnen eten, waar de bewoners van Zorgaccent op een mooie zondag niet met hun kinderen even naar toe kunnen komen voor een kop koffie en waar onze vrijwilligers hun educatieve taken niet naar behoren kunnen uitoefenen.

Ik kan me zoiets niet voorstellen en ik hoop dat het College en de Raad zich zullen inzetten om zo spoedig mogelijk dit paviljoen te realiseren.

Inzet van velen

De natuurspeelplaats is gerealiseerd door heel veel partijen. Een aantal heeft ons gesteund door financiële bijdragen en een aantal heeft ons fysiek bijgestaan.

We willen dan ook de provincie Overijssel, Waterschap Vechtstromen, de gemeente Almelo, het Roggekamp Peitsch Fonds, Pom en Floor en de Windhoekschool danken voor hun grote en kleine bijdragen. Veel dank zijn we ook verschuldigd aan onze vrijwilligers, die zich met fysieke arbeid hebben ingezet voor het Doepark en dat hopelijk de komende jaren blijven doen.

De kracht van de stichting Natuurhus Almelo wordt vooral bepaald door juist die bereidwilligheid van vrijwilligers om zich in te zetten voor educatie, milieu, natuur en duurzaamheid.

De aannemers Reef en De Tuinen van Geerdink hadden de niet geringe taak om de gezamenlijke werkzaamheden af te stemmen op de eisen van de stichting en de gemeente. Omdat gedurende het werk nieuwe inzichten tot andere beslissingen leidden was die taak niet altijd even gemakkelijk. Dankzij de inzet van beide partijen is dat toch gelukt. We zijn hen daar dankbaar voor.

Ook de samenwerking met de afdeling Openbare Ruimte van de gemeente Almelo wil ik noemen.

De ambitie van de stichting moet matchen met de eisen die aan een openbaar park worden gesteld, zonder dat we teveel in ambtelijke haarkloverijen willen belanden. Tot nu toe werken we prettig samen in een bouwteam en ik wil ook hen daarvoor bedanken.

Wilt u ook deelnemen? U kunt zich aanmelden via park@natuurhusalmelo.nl en informatie ontvangen over de diverse werkzaamheden die uitgevoerd worden. Zie ook: facebook.com/NatuurhusAlmelo.

Waterspeeltuin

Doepark de Hagen

Heleen Eshuis, IVN

De opening was spectaculair! Een heerlijk zonnetje, ontzettend veel kinderen die stonden te trappelen om de natuurspeeltuin in gebruik te nemen en ouders en grootouders die het allemaal met een glimlach aanschouwden.

Mijn ontwerp bureau, In het Wild, ontwerpt avontuurlijke speelplekken. Dat heb ik met ontzettend veel plezier en energie gedaan voor deze unieke speelplek in het centrum van Almelo. Ontwerpen doe ik niet zomaar, daar zit een belangrijke visie achter. In eerste instantie wil ik graag dat kinderen spelen met zogenaamde 'speel-aanleidingen', elementen waar je mee kan spelen. Wat kinderen uitdaagt om daar zelf mee verder te gaan, te ontdekken, te ervaren. Zo genoot ik van de spontaan ontstane 'modderglijbanen' in de beekloop. Doordat kinderen met water en modder spelen, worden de zijkanalen glad en ontstaan er natuurlijke glijbanen. Of het pompen van water en zelf modder maken van zand en water. Een belangrijke zintuiglijke ervaring voor met name jonge kinderen.

Kinderen zitten tegenwoordig heel veel achter een beeldscherm. Als je de beeldschermen meerekent van bijvoorbeeld een digibord uit de klas, een i-pad, een mobiele telefoon en een televisie, dan is dat gemiddeld meer dan 4 uur per dag! Dat brengt veel gevolgen met zich mee. Het effect op ogen en lichaamshouding. Kinderen gaan sterk in hun motorische vaardigheden achteruit.

Het fantasiespel van kinderen vereenvoudigt sterk en zo kan ik nog vele gevolgen benoemen. Daar moeten we met z'n allen bewust van zijn en naar handelen. Het spelen in een natuurlijke omgeving helpt daarbij. Kinderen moeten goed kijken waar ze hun voeten neerzetten, anders vallen ze of glijden ze uit. Motorisch worden ze uitgedaagd; klimmen, klauteren; hoe hoog durf ik te gaan? Durf ik over de boomstam heen te lopen? Het geeft veel zelfvertrouwen als dat lukt. Het mooie van de natuur is dat het elke dag anders is. Elke dag is het anders door de seizoenen; een regenachtige dag geeft een andere beleving als je over die boomstam heen loopt want deze is nu glad....

Naast deze aspecten vind ik het contact met de natuur zo ontzettend waardevol. Als je als kind namelijk deze ervaring niet meekrijgt, dan zal je later aanzienlijk minder om de natuur geven. Want deze heb je niet nodig, toch? Natuurervaringen dichtbij de omgeving van het kind, dat is iets wat ik alle kinderen gun. Hier kan deze nieuwe speelplek een rol in spelen. Hoe ga je om met de natuur? Wat als je een libelle tegenkomt in het park?

<< Buiten spelen: een motorische uitdaging

De educatieve kant is een belangrijk uitgangspunt. Ik was ontzettend blij dat we vanuit onder andere de kinderopvang vragen krijgen of ze langs kunnen komen om te spelen en of we educatie kunnen aanbieden. Zo hebben we in de herfstvakantie 35 kinderen begeleid en hebben we waterbeestjes gezocht en bekeken.

Ik ga nu observeren om te kijken waar kinderen mee spelen, hoe lang ze met een bepaalde speelelement mee

bezig zijn en wat ze doen en met wie. Wellicht moeten bepaalde 'looproutes worden aangepast, moeten hier en daar wat planten met stekels worden geplant om kinderen via bepaalde routes te laten ontdekken. Ik ben heel erg benieuwd hoe de speelplek zich ontwikkelt. Ik hoop dat we met z'n allen deze prachtige plek zo kunnen houden en dat de kinderen straks met z'n allen roepen: "Nu wil ik een ijsje in het paviljoen" en dat ze hun handen kunnen wassen aan een buitenkraan en voldaan met hun ouders kunnen zitten op het terras van het paviljoen. Moe en voldaan van het spelen.

Groene Loper

Eric van Veluwen, projectleider Groene Loper

De provincie Overijssel zet in op het verbeteren van leefgebieden voor amfibieën, reptielen, bijen, vlinders, insecten, vleermuizen en bepaalde erf- en akkervogels. De provincie wil de leefomstandigheden van deze zogenaamde provinciale aandachtsoorten verbeteren. Daarvoor is de regeling 'Kennis en onderzoek aandachtsoorten' in het leven geroepen. De Groene Loper Almelo doet mee en wil de habitat van de kleine ijsvogelvlinder vergroten.

De kleine ijsvogelvlinder is een echte bosbewoner. De vlinder komt voor rond open plekken in het bos. De eitjes worden afgezet op bladeren van kamperfoelie (Lonicera). De voorkeur gaat daarbij uit naar jonge kamperfoelie die in de halfschaduw staan (bosranden).

De kleine ijsvogel is kwetsbaar en zo goed als verdwenen uit Drenthe, de Veluwe, de Utrechtse Heuvelrug, het Rijk van Nijmegen en grote delen van Noord-Brabant en Limburg. Daardoor is het op dit moment een vrij zeldzame standvlinder. De grootste populaties bevinden zich op dit moment in Twente. De kleine ijsvogelvlinder staat daarom ook op de lijst met aandachtsoorten van de provincie Overijssel. De vrij zeldzame standvlinder heeft in Twente en de Achterhoek nog een min of meer aaneengesloten verspreidingsgebied. De kleine ijsvogelvlinder wordt daarnaast ook af en toe in Zuid-Nederland (oostelijk Noord-Brabant en Limburg, bron: vlinderstichting) waargenomen.

Het doel van de Groene Loper is om binnen dit project, in samenwerking met particulieren en terreinbeheerders, te onderzoeken of, en zo ja, op welke locaties habitat kan worden ontwikkeld om het verspreidingsgebied van de kleine ijsvogelvlinder verder te vergroten, zodat de populatie binnen Twente verder wordt versterkt, we worden hierin ondersteund door Buro Buiting uit Dieren.

Het project richt zich op het vergroten van het verspreidingsgebied van de kleine ijsvogelvlinder in Twente en Overijssel, een relatief groene bosrijke omgeving.

Herfst en winter: een tipje van de sluier... Auteur: Theo Schildkamp

Ik heb hem eindelijk gevonden, het derde deel van de serie 'Een tipje van...'. Lente en zomer hebben we namelijk al in de bibliotheek. Dit deel is een heel leuk boek met allerlei wetenswaardigheden over de herfst en winter. Je vindt ze niet snel in andere boeken. Hoe komt het dat er het ene jaar veel meer mooie herfstkleuren zijn dan het andere jaar? Waarom gaan sommige vogelsoorten toch maar altijd op vogeltrek? En natuurlijk bijzondere zaken over paddenstoelen en spinnen.

Op een ochtend is de wereld wit en stil. Waarom zo stil? Omdat sneeuw voor 90 procent uit lucht bestaat. Ook komt aan de orde waarom sneeuw wit is (is ze eigenlijk wel wit?) en waarom vogels geen last hebben van koude voeten. Hoe komt het winterkoninkje aan zijn naam? Is brood wel zo goed voor de eenden? Op al deze en nog veel meer vragen geeft Theo Schildkamp antwoord.

Truus Hoessler, Natuurhus Almelo

Daarnaast geeft hij tips om de natuur een handje te helpen en heeft hij ook de prachtige gekleurde illustraties in het boek gemaakt. Het is een mooi verzorgd boekje dat op een heldere, korte maar krachtige manier allerlei verschijnselen in de natuur uitlegt. De taal is eenvoudig, heel direct en soms ook humoristisch. Een heel leesbaar boek waar je op een prettige manier veel van opsteekt. Door het boek heen staan kadertjes met verwijzing naar websites waar je meer over het onderwerp van die bladzijde kunt vinden.

Vogels op en rond de voerplank Auteur: Detlef Singer

Voederplaatsen in uw tuin of omgeving zijn ideaal om vogels te lokken en te observeren. In dit handige boek leest u welke soorten zoal te zien zijn bij de voederplank en hoe u die het beste voert. Dankzij de prachtige kleurenfoto's zijn de vogels gemakkelijk te herkennen. Tevens geeft de schrijver over elke vogel informatie met betrekking tot de kenmerken, het gebied waar ze voorkomen, de zanggeluiden, hun gedrag op de voederplaats enz. De waardevolle tips helpen u het juiste voer te kiezen of zelf voer te maken. Een nuttig handboek voor iedereen die vogels een warm hart toedraagt.

Winterslaap Auteur: Tialda Hoogeveen

Elke winter houden vleermuizen, kikkers, egels, hommels, modderkruipers en slakken een winterslaap. Sommige wel tweehonderd dagen en nachten achter elkaar! Sommige dieren worden af en toe even wakker. De dieren ademen bijna niet. Hun hart klopt heel langzaam. Eten slaan ze over en poepen doen ze ook al niet.

Maar waar slapen ze dan? En gaan ze niet dood van honger en kou? In dit boek, voor kinderen vanaf ongeveer 8 jaar, staan de antwoorden op al deze vragen. Daarnaast wordt er veel informatie over de besproken dieren gegeven. De tekst bestaat uit korte zinnen. Bij elk dier staat een leuke doetip.

De mooie tekeningen zijn van Irene Goede. De uitgave is van KNNV.

Tip van Truus

Op www.vogelbescherming.nl zag ik een leuke, leerzame vogelcursus. U kunt hem gratis online volgen. In deze vogelcursus voor beginners leert u in tien lessen veel vogels en hun geluiden herkennen. Van tuinvogels, bosvogels, weidevogels en watervogels tot vogels van het waddengebied. Met handige tips, filmpjes en ezelsbruggetjes om vogels uit elkaar te houden etc.

U leert waar u op moet letten en gaat zodoende veel meer soorten vogels kennen. Als u zich aanmeldt krijgt u meteen de eerste vogel per mail. Daarna ontvangt u wekelijks een mail met de volgende aflevering. Je hoeft de les niet meteen te doen maar kunt hem ook op een ander tijdstip volgen. De bekende vogelkenner Nico de Haan presenteert deze cursus samen met Camilla Dreef.

Bescherm uw kostbare bezit

Plaagdierbestrijding
•
Houtwormbestrijding
•
Bedrijfshygiëne

DIERPLAAG CONTROL
Specialist in preventie en bestrijding

Dierplaagcontrol heeft de volgende certificeringen:

KAD VCA EYM IPM

Tel. 0546 563017
www.dierplaagcontrol.nl

Nieuwe koffer voor de groene visite: Natuur in stad en dorp

Toos van der Zwart en Truus Hoesseler, IVN

In steden en dorpen staan vele gebouwen: huizen, winkels, kerken en kantoren. Is daar wel natuur te vinden? Jazeker! Gelukkig is er volop natuur: u vindt er vele soorten bomen, planten en dieren in parken, tuinen en vijvers, maar ook gewoon langs drukke straten, op daken, tussen muren of op een terras.

Sommige planten en dieren waren er altijd al maar er zijn ook veel nieuwkomers. Planten die ondanks de uitlaatgassen van de auto's welig tieren en wat denkt u van de scholekster die van de kust naar de wei en nu naar het kiezeldak van een ziekenhuis is verhuisd? De buizerd inspecteert tegenwoordig vanaf een lantarenpaal zijn gebied op prooidieren. In sommige steden leeft, ook in de winter zelfs, een tropische vogel: de halsbandparkiet. De natuur past zich wonderwel aan.

Maar er zijn grenzen. Door ons gedrag hebben de insecten en de weidevogels het bijvoorbeeld heel erg moeilijk. We moeten zuinig zijn op al het moois dat de natuur ons biedt en beseffen dat we zonder niet zouden kunnen leven. Ook kunnen we heel veel doen om de natuur een handje te helpen.

Al deze aspecten zijn terug te vinden in onze nieuwe Groene Visite koffer. Naast algemene foto's met betrekking tot natuur in steden en dorpen, willen wij vooral laten zien hoeveel mooie natuur er in onze nabije omgeving is.

Wij beginnen onze fototocht daarom direct buiten de instellingen die wij bezoeken, daarna zoeken we natuur in het dorp of de stad van de instelling. Heel veel plekken zullen worden herkend!

Wij deden een oproep onder onze collega's om natuurfoto's uit eigen omgeving in te sturen. We kregen maar liefst ruim 700 foto's binnen, waarvoor onze hartelijke dank. Daarnaast maakten we zelf ook een heel aantal foto's. We hebben er uiteindelijk ruim 200 uitgekozen voor deze koffer. Naast foto's bevat de koffer de paneelteksten van de IVN tentoonstelling 'Natuur in de stad' als achtergrondinformatie, boeken, folders, zoekkaarten van dieren en planten, pluche dieren, een insectenhotel, diverse soorten nestkastjes en een voederhuisje met wat je daar zoal in op kunt hangen of in kunt strooien. Ook zit er een leuke quiz bij. De koffer is geschikt voor zowel dementerende, als somatische cliënten en wordt voortdurend aangevuld met bijpassend materiaal.

Instellingen kunnen vanaf nu 'Natuur in stad en dorp' reserveren bij Laura Brummelhuis, telefoon: 0546 871161.

Unieke vondst in de Almelose Aa

Albert Eshuis, IVN

Op 10 oktober 2018 werd de mooie waterspeelplaats in het Doepark officieel geopend. Het prachtige weer lokte heel veel bezoekers. Twee educatieve activiteiten in dit park zijn schepnetten en het zoeken naar bodemdierpjes.

Op donderdag 25 oktober kwamen 30 kinderen van de BSO 'De Cirkel' aan de Bosrand naar de speelplaats. In drie groepen werden de bovengenoemde activiteiten uitgevoerd met voldoende begeleiding. Tijdens het schepnetten kwamen weinig waterdierpjes boven water. De buit bestond uit posthoornslakken, poelslakken, een eendenmossel, een voorntje en een rivierdonderpad. Dit laatste visje is een heel bijzondere vondst. Het is een wettelijk beschermd visje dat maximaal 10 cm lang kan worden. Het heeft een dikke pad-achtige kop en opvallend grote borstvinnen. Er zijn geen schubben. De vis leeft in beken en vroeger ook in de grote rivieren. Al met al een prachtvondst waar we trots op mogen zijn!

Leuke samenwerking

Maryke Kwant, IVN

Soms komen dingen leuk samen. In het stadsmuseum hebben ze al heel veel over Almelo. Maar wat ze daar misten, was iets over de natuur in Almelo.

Wij maken elk jaar een tentoonstelling voor groep 7 en 8 van alle basisscholen in Almelo en omgeving. Dus de vraag was niet zo gek: "Kunnen jullie een tentoonstelling maken over de natuur in Almelo?"

We hebben toen een uitnodiging gehad om samen het museum te komen bekijken. Zo kregen we een beeld van wat er al is. We denken dat we in samenwerking met het museum daar iets leuks kunnen neerzetten. We zijn heel enthousiast. Na een paar brainstormsessies hebben we nu ongeveer een beeld van wat we op de panelen willen uitwerken.

In het vorige magazine heeft u al kunnen lezen dat de tentoonstelling verschoven is naar mei 2019. De afspraak is nu half mei tot eind augustus. Hoe we het gaan doen met de scholen gaan we nog afspreken. Voor het publiek is wel veel meer kans om onze tentoonstelling te komen bekijken.

De donkere dagen voor kerst en de geur van bijenwas

Ellen Rodenstein, 't Iemenschoer

Als het zomerseizoen er voor de bijen op zit, dan heeft de imker tijd om onder andere materialen schoon te maken, te herstellen en was te smelten. Als de geur van smeltende was onze neus binnendringt denken we aan de feestdagen met kaarsen van echte bijenwas!

Het is wonderlijk dat een klein dier als de honingbij zoveel moois kan produceren. Teveel om op te noemen. In de zomermaanden halen de werksters nectar en stuifmeel. Daarnaast maken ze propolis en kunnen ze was zweten om de prachtige raat mee te bouwen voor de huisvesting en het opbergen van hun voedsel.

Zweten!

Als de werksters wat ouder zijn, ontwikkelen zich in het achterlijf wasklieren. Zij kunnen nu uit de vier laatste segmenten van het achterlijf wasplaatjes zweten. Vervolgens worden deze wasplaatjes naar de mond gebracht om te kauwen en te kneden. Deze was gebruiken de werksters om raten te bouwen en of om broedcellen en opslagkamers met een wasdekseltje af te sluiten. Het kost de werksters wel heel veel energie om was te produceren, voor 60 gram was hebben zij 1 kilo honing aan voedsel nodig!

Heb je wel eens een raatje bekeken? Het is een heel bijzondere constructie waarbij de zeshoekige kamertjes een beetje naar binnen afhellen. Heel handig, want dan kan de honing er niet uit lekken. Als je de raat aan twee kanten bekijkt, of in het tegenlicht, dan zie je dat de positie van de cellen de raat extra stevig maakt zodat de werksters kunnen volstaan met wandjes van 0,08 mm om veel honing in op te kunnen slaan.

Smelten, heerlijk!

Je kunt je voorstellen dat op drukke dagen in en om de kast in het bijenseizoen ook al een heerlijke geur hangt. Dat beleef ik opnieuw als de raatjes die meermaals door de bijen zijn gebruikt bij ons thuis worden gesmolten en ontdaan van verpoppingsvelletjes en andere ongerechtigheden. Terwijl de bladeren al van de bomen zijn en de wind om het huis raast, ruikt het hele huis naar de zoete geur van gesmolten was, vermengd met restanten

van honing en propolis, heerlijk! Het is even een werkje, maar als het goudgele stroompje uit de wassmelter komt, dan denk ik bijna goed voor een mooie kaars, maar nog één keer extra filteren.

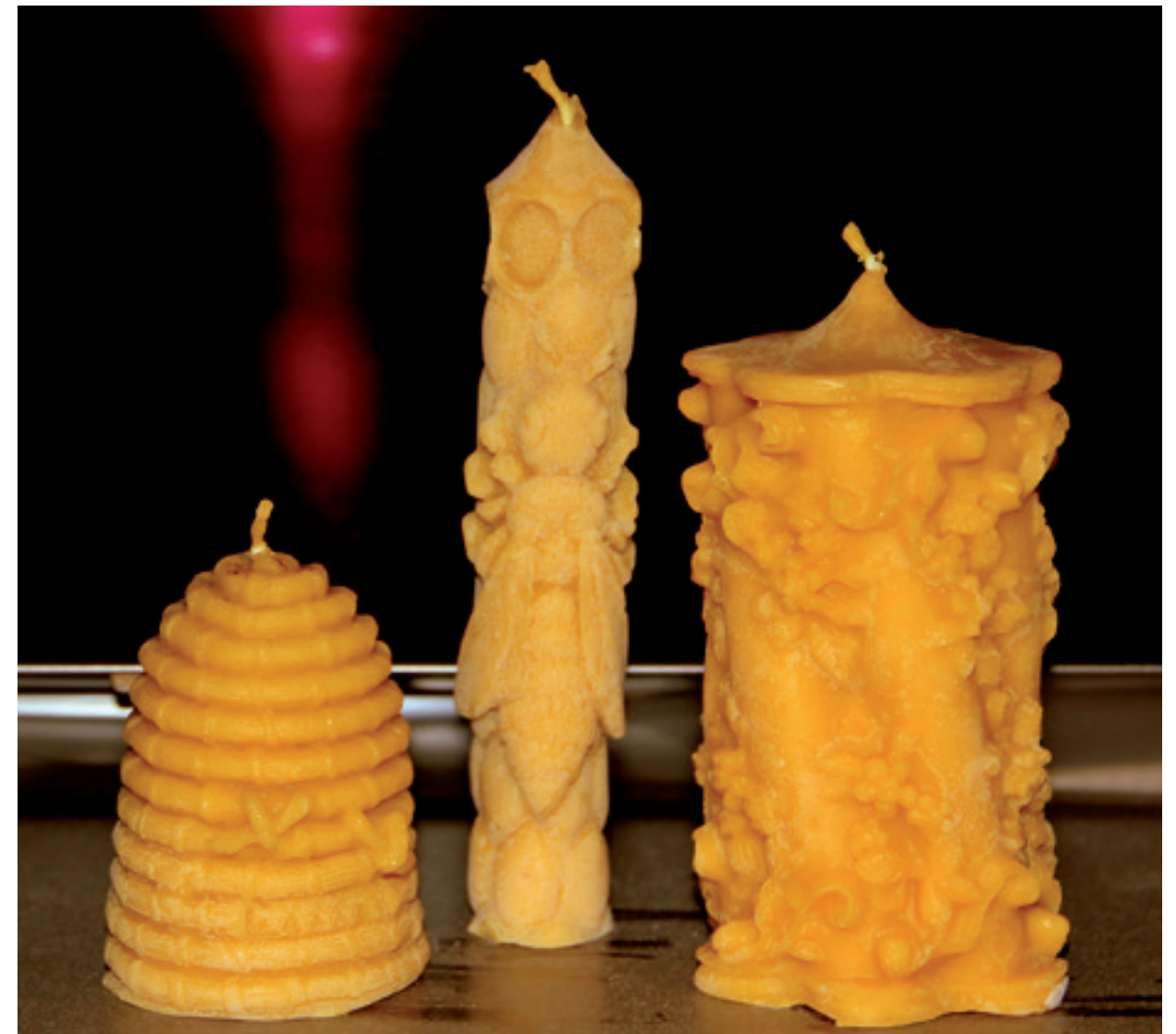
Kaarsen

Als dan, na een paar keer filteren een mooi blokje zuivere was is ontstaan, kunnen we de mallen voor het gieten van kaarsen tevoorschijn halen. Natuurlijk kunnen kaarsen ook 'getrokken' worden door een kaarsenpit (draad) herhaaldelijk in schone was te dompelen, totdat de gewenste dikte is bereikt. Maar bij ons gieten we kaarsen waarbij we een siliconenvorm gebruiken. Daarvan zijn er vele en naar gelang de dikte van de kaars is er ook een bijpassende pit nodig.

Genieten

Het is echt een genot om een waskaars aan te steken als de lampjes weer schitteren in de stad, de warme chocola op de overdekte terrasjes wordt geserveerd en wij lekker thuis op de bank in een mooi rustig vlammetje kijken van onze zelfgemaakte waskaars. Gelijkmatisch brandend en met een heerlijke geur genieten wij van de kaars waarbij ik de beelden van het afgelopen jaar in seizoenen voorbij zie flitsen. Mooie, lekkere, moeilijke, droge, zonnige, ach gewoon teveel momenten om op te noemen.

Ik ga weer voor de nieuwe uitdagingen die ook voor 2019 zeker in het verschiet liggen. Allemaal veel moois en plezier gewenst voor het nieuwe jaar met een warm hart voor onze nijvere bijtjes.

Leonotis leonurus:

Eye-catcher van wereldformaat!

Marcel Mulder, Groei & Bloei

Tijdens een tuinbezoek enkele jaren geleden werd mijn aandacht getrokken door een prachtige plant. Nog nooit eerder gezien. Ik was verkocht. Daar stond hij te stralen, hoog boven andere planten verheven. Opgebouwd uit etages van bollen die doen denken aan distels, groen met oranje lipbloemen die als een krans uit de bol tevoorschijn komen. Ondanks het feit dat ik meestal vaste planten zaai en kweek, heb ik vanaf dat moment ieder jaar deze schoonheid gezaaid.

Oorspronkelijk komt deze plant uit zuidelijk Afrika. Staat daar bekend als Wild Dagga en Lion's Tail. Het is familie van de bij ons bekende Hartgespan. Deze Leonurus cardiaca is een geneeskrachtige plant die in de homeopathie gebruikt wordt tegen hartziekten, nervositeit en angst. Bij ons is deze soort winterhard. Ook de Leonotis leonurus heeft geneeskrachtige eigenschappen. De gedroogde bladeren en bloembladeren worden in Zuid-Afrika wel gerookt en dat zou een licht euforisch gevoel kunnen geven. Wild Dagga zou vertaald wilde cannabis betekenen, maar veel minder sterk zijn dan de bij ons bekend staande cannabis.

Zaaien

Rond eind maart ontkiemen de zaden makkelijk in een bakje met zaai-/stekgrond waarbij de zaden licht bedekt worden met aarde en vochtig gehouden bij een temperatuur van rond de 20 graden. In de vensterbank afgedekt met een stukje plastic of in een kweekbakje met plastic kap is ideaal. (te koop bij onder andere de Action voor een paar euro en jaren lang opnieuw te gebruiken). Ze ontkiemen in ongeveer 14 dagen. Na de kiembladjes verschijnen de eerste echte blaadjes en kunnen de zaailingen worden verspeend.

<< In april zijn de zaailingen al enige tijd geleden verspeend en goed aan de groei

Afgelopen jaar was ik te vroeg. Ongeduldig als ik was, zaaide ik half februari. De plantjes waren zwak en werden belaagd door luis. Er bleven er maar een paar over die uiteindelijk eind april in de volle grond geplant werden.

Begin mei nog maar een poging gedaan. Het bleek een goed idee. De zaden ontkiemden snel en de plantjes groeiden voorspoedig. Op deze manier werd de bloei ook wat verspreid.

Bijna perfect

Helaas is deze plant niet winterhard, maar wel ongelooflijk dankbaar. Want naast zijn bijzondere verschijning is het ook een makkelijke plant. Uiteindelijk kan hij wel 2,50 m hoog worden. Weeft zich makkelijk tussen andere planten, maar maakt ook indruk in een grotere groep.

Leonotis leonurus

Begin oktober nog steeds een eye-catcher van formaat!

Zorgt voor een verticaal accent en stelt niet veel eisen aan de standplaats. Zon is wel fijn, want hij komt oorspronkelijk uit Zuid-Afrika, maar ook in de halfschaduw doet hij het goed. Deze zomer bleek ook dat de droogte geen probleem was. De stevige vierkante stengel zorgt ervoor dat hij fier rechtop blijft staan. De bloei gaat door tot de eerste vorst. Maar ook in de winter levert hij een prachtige bijdrage aan de tuin. Zeker als er een laagje sneeuw ligt op de bollen op de verschillende etages. Wat wil je nog meer!

Ook hebberig geworden?

Tijdens de fair van Groei & Bloei op 11 mei 2019 in het Beeklustpark in Almelo zal ik plantjes te koop aanbieden in de PR-stand. De opbrengst komt dan geheel ten goede aan Groei & Bloei Almelo e.o.

Groene specht

Ron Poot, KNNV

Er schalt een luide schaterlach door het bos. Wie licht jou uit? Geen mens dit keer, het is de groene specht. Voor je hem ziet, herken je hem aan zijn spottende lachsalvo.

Ook als je hem ziet, is de groene specht goed herkenbaar. Als een groene flits zie je hem voorbij komen. En als hij gaat zitten, herken je hem aan zijn forse spechten-snavel en zijn rode kopje.

De groene specht is een standvogel die je het hele jaar kunt tegenkomen. Niet alleen in het bos, maar ook in parken of open gebied met houtsingels. Als er maar hoge loofbomen staan, want daarin bouwt de specht zijn nest in een zelfgemaakte holte. Een echte roffelaar, zoals de grote bonte specht is hij niet. In het voorjaar krijgt de specht 4-6 jongen, in de zomer zie je ouders met jongen soms rondtrekken. De jongen zijn nog niet zo mooi heldergroen en missen ook nog het rode kapje.

Het belangrijkste voedsel van de groene specht zijn mieren. Hij kan enorm tekeer gaan in een bosmierennest. Je herkent dit aan de diepe gaten die als kraters in het mierennest zitten. Het bijtende mierenzuur van de boze bosmieren deert hem niet.

Ook in je tuin kun je de groene specht soms tegenkomen. In het gazon zitten vaak mierennesten die een welkom hapje zijn voor de specht. In de winter, als de groene specht het zwaar heeft, waagt hij zich wat vaker in de bebouwde omgeving om aan zijn eten te komen. Zoals op bijgaande foto waar de specht in mijn gazon een kuil in de sneeuw graaft om met succes een mierennest op te speuren.

De zes verenigingen hebben samen een heel gevarieerd en breed activiteitenaanbod voor hun leden (samen bijna 1.000) en belangstellend publiek. Zo heeft het NIVON een leeskring en er zijn werkgroepen fotografie, olieverf-schilderen, patchwork/quiltten en tekenen/schilderen. In deze groepen staat het gezamenlijk bezig zijn met de hobby centraal, soms wordt iemand uitgenodigd voor het geven van instructie. Groei & Bloei organiseert onder andere lezingen over tuinonderwerpen en excursies naar fraaie tuinen. Het KNNV verricht veel veldonderzoek naar planten en dieren. Bijenvereniging 't Iemenschoer geeft informatie over het houden van bijen, AstronA geeft educatie op het gebied van de sterrenkunde en IVN schenkt veel aandacht aan educatie over duurzaamheid, natuur en milieu.

IVN - KNNV excursieprogramma

Als de excursie per auto is, worden de deelnemers (ook de automobilisten) vriendelijk verzocht zich aan te melden. Bij de dagexcursie lunchpakket en drinken meenemen. Houd ten allen tijde rekening met het weer en de weersverwachting. Waar nodig: minimaal 24 uur van te voren aanmelden.

Instappen? Carpoolen op basis van het delen van de reiskosten.

(Vertrek)adressen activiteitenkalender:

Natuurhus:	Deldensestraat 205, Almelo
Beeklust:	Kinderboerderij/Stadsboerderij/Park: parkeren bij Ledeboerslaan 3, Almelo
Canisius:	Langs het Slot tussen Canisius en firma Toon Langeveld
Doe-park De Hagen:	Tussen Action en Wok, Almelo
Erve Peeze:	Informatiecentrum de Doorbraak, Bornerbroek
Fayersheide:	Walstraat, Vriezenveen
Korenmolen:	Korenmolen 'De Hoop', Nieuwstraat 71a, Almelo
Kwekerij de Aadijk:	Almelseweg 75, Almelo
Krikkenhaar:	Krikkenhaar 11, Bornerbroek
Meesterhuis:	Ypeloschoolweg 2a, parkeren bij het Akkerhus (naast de school de Akkerwal)
NIVON-nus:	Smetanastraat 55A, Almelo
Noordikslaan:	Noordikslaan 47, Almelo
NS-Station:	Voorzijde NS-station (centraal) Almelo
Ootmarsum:	Parkeerplaats hoek Oldenzaalsestraat en Wolfsbree
Oude weverij:	Sluiskade NZ 14, Almelo
De Pook:	Kanaal Almelo-Nordhorn, ter hoogte van het einde van de Gravenallee
Schelfhorst:	Winkelcentrum Schelfhorst, Ingang oostzijde (sporthal)
De Schouw:	Kerkplein 3, Almelo
Stadsboerderij Erve van Marle, Mooie Vrouwenweg 45 Almelo	
Zwembad:	Het Sportpark, Sluiskade NZ 126, Almelo

Hieronder vindt u de activiteitenkalender. De meest actuele versie vindt u op www.natuurhusalmelo.nl

Tip! De activiteitenkalender is uitneembaar, dus bewaren aan het prikbord kan!

JANUARI 2019

Datum	Activiteit	Tijd	Plaats/vertrek	Aanmelding	Vereniging	Kosten
za 5	Nieuwjaarsbijeenkomst NIVON en Krikenhaar	15.00-17.00	Krikenhaar	niet nodig	NIVON	gratis
zo 13	Scharrelkids B 4-6 jaar Sporenspeurtocht	10.00-12.00	Natuurhus	Henri Jansen, 0546 87 05 86	IVN	leden gratis, niet-leden € 3
do 17	Kindersterrenkijkavond	18.30-20.30	Noordikslaan	www.AstronA.nl	AstronA	€ 1
zo 20	Scharrelkids A 4-6 jaar Sporenspeurtocht	10.00-12.00	Natuurhus	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	leden gratis, niet-leden € 3
zo 20	Scharrelkids 7-12 jaar Vogels in de Winter	10.00-13.00	Natuurhus	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	leden gratis, niet-leden € 3
zo 20	Tuinvogels presentatie en excursie met Henk van der Aa	13.00-15.00	Natuurhus	Ben van Veenen, 06 21 88 25 51	IVN/KNNV	gratis
wo 23	Jaarvergadering met presentatie over de moestuin bij het asielsezoekerscentrum Almelo	19.30-22.00	De Schouw	niet nodig	Groei & Bloei	gratis
zo 27	Diersporen in de omgeving van de Pook	14.00-16.00	De Pook	Laura Brummelhuis 06 30 52 03 22	IVN/KNNV	gratis

FEBRUARI 2019

Datum	Activiteit	Tijd	Plaats/vertrek	Aanmelding	Vereniging	Kosten
za 3 vr 8 t/m	Scharrelkids B Hoorspel 'Dieren in de winterkou'	10.00-12.00	Natuurhus	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	€€ 3
zo 10	Langlaufweekend naar de Harz	volgt	Natuurhus	robertkramer59@gmail.com 06 10 68 78 85	NIVON	halfpension leden € 65 niet-leden € 75 excl. reiskosten
zo 10	Scharrelkids A 4-6 jaar Hoorspel 'Dieren in de winterkou'	10.00-12.00	Natuurhus	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	leden gratis, niet-leden € 3
zo 10	Scharrelkids 7-12 jaar 'De kluts kwijt!'	10.00-13.00	Natuurhus	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	leden gratis, niet-leden € 3
zo 10	Excursie naar de IJssel en Duurschewaarden bij Fortmont	10.00-14.30	Zwembad	Martin Mulder, 06 51 48 34 63	IVN/KNNV	carpool vervoerskosten
do 14	Cursus zelfbouw telescoop	19.30-22.00	Natuurhus	www.AstronA.nl	AstronA	www.AstronA.nl
vr 22	Eetcafé voor leden en introductés	18.00	NIVON-nus	eva.boersbroek@gmail.com 0546 81 87 13	NIVON	leden € 7,50 niet leden € 8,50
wo 27	Informatieavond met Martje van den Bosch	20.00-22.00	De Schouw	niet nodig	Groei & Bloei	leden € 1, niet leden € 3
do 28	Uitleg richtlijnen bij keuring bijenproducten (honing, was etc.)	19.30-21.30	Natuurhus	www.iemenschoeralmelo.nl	't Iemenschoer	gratis

MAART 2019

Datum	Activiteit	Tijd	Plaats/vertrek	Aanmelding	Vereniging	Kosten
zo 3	Scharrelkids B 4-6 jaar Zaden en zaaien	10.00-12.00	Natuurhus	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	leden gratis, niet-leden € 3
zo 10	Scharrelkids A 4-6 jaar Zaden en zaaien	10.00-12.00	Natuurhus	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	leden gratis, niet-leden € 3
zo 10	Scharrelkids 7-12 jaar Levend Ganzenbord	10.00-13.00	Natuurhus	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	leden gratis, niet-leden € 3
zo 10	Wandelen	10.00	NS-Station	robertkramer59@gmail.com 06 10 68 78 85	NIVON	€ 3
medio	Workshop Hanging Basket	volgt	Kwekerij de Aadijk	voor 10 maart via www.almelo.groei.nl	Groei & Bloei	www.almelo.groei.nl
vr 15 of za 16	Sterrenkijkavond	20.00-23.00	zie www.AstronA.nl	www.AstronA.nl	AstronA	leden gratis, niet-leden € 3 incl. koffie
wo 27	Informatieavond Salvia's en botanische rariteiten Andries Bierling	20.00-22.00	De Schouw	niet nodig	Groei & Bloei	leden € 1, niet leden € 3

APRIL 2019

Datum	Activiteit	Tijd	Plaats/vertrek	Aanmelding	Vereniging	Kosten
za 6	Vroege vogelexcursie naar de Korhoenders op de Sallandse Heuvelrug	05.30-12.00	Zwembad	Henri Jansen, 0546 87 05 86	IVN/KNNV	carpool vervoerskosten
zo 7	Scharrelkids B 4-6 jaar	10.00-12.00	Natuurhus	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	€ 3
do 11	Sterrenkijkavond	20.30-22.30	Noordikslaan	www.AstronA.nl	AstronA	leden gratis, niet-leden € 3 incl. koffie
za 13	Plantenruil	10.00-11.00	Beeklust	niet nodig	Groei & Bloei	gratis
zo 14	Scharrelkids A 4-6 jaar	10.00-12.00	Natuurhus	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	€ 3
zo 14	Scharrelkids 7-12 jaar	10.00-13.00	Natuurhus	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	€ 3
zo 14	Fietsen	10.00	NIVON-nus	info@nivalonalmelo.nl 0546 45 69 33	NIVON	gratis
zo 14	Dagexcursie voorjaarsplanten in Sammerrot	10.00-16.00	Sportpark	Ron Poot, 06 22 99 71 49	IVN/KNNV	carpool vervoerskosten

Plastic:

het begon als een zegen, maar is nu een ramp

Truus Hoessler, Natuurhus Almelo (bron: National Geographic, nr. 62018)

Dit artikel vulde nagenoeg het hele tijdschriftnummer van National Geographic. Ik heb geprobeerd het zonder ingewikkelde formules en berekeningen samen te vatten en mijn eigen ervaringen en ideeën verwerkt.

In één van de eerste toepassingen redde kunststof het leven van wilde dieren. In de negentiende eeuw werden pianotoetsen, biljartballen, kammen etc. gemaakt van ivoor. Toen het aantal olifanten sterk terugliep, loofde een biljartfabriek een beloning van 10.000 dollar uit aan de bedenker van een alternatief. John Wesley Hyatt ontwikkelde celluloid, een materiaal op basis van cellulose dat in alle planten voorkomt. Dit product voldeed prima, maar in de twintigste eeuw ontdekte men dat deze stof kunstmatig kon worden gemaakt uit afvalstoffen die bij de raffinage van aardolie ontstaan. Zo ontstond chemisch plastic. Dit afvalproduct kostte vrijwel niets.

Het probleem

Plastic leek een prachtig product: licht van gewicht, waterdicht, makkelijk te maken en het gaat lang mee.

Het helpt harten kloppen en vliegtuigen in de lucht te houden. Helaas wordt plastic vooral gebruikt voor spullen die mensen maar even gebruiken en daarna weggooien. Jaarlijks worden alleen al een biljoen plastic tasjes gemaakt die vaak na een kwartiertje gebruik worden afgedankt.

Zestig jaar na het eerste gebruik wordt ruim 40% van de 406 miljoen ton plastic per jaar geproduceerd en is bedoeld om vrijwel meteen na aankoop weg te gooien. De productie groeit razendsnel: de helft van al het plastic dat ooit is gemaakt dateert van de afgelopen vijftien jaar. Een bijkomend probleem is dat Azië nog niet zolang geleden het plastic volop is gaan gebruiken, terwijl de vuilophalendiensten nog in de kinderschoenen staan. Dat zorgt voor enorm veel zwerfplastic. De natuur kan niets met plastic. De schatting is dat de afbreektijd tussen

de 450 jaar en nooit ligt. Plastic blijft altijd aanwezig. Kleine soms onzichtbare stukjes komen in het water terecht. Zo'n 12 miljoen ton per jaar komt in onze zeeën en oceanen en komt terecht in de magen van dieren, met de dood als gevolg.

Verborgen plastic

Soms zit het in gebruiksvoorwerpen waarvan je het helemaal niet verwacht; b.v. in autobanden. Terwijl we rijden slijten de banden. Het slijtstof blijft achter op het wegdek en belandt in het regenwater. Elk jaar komt hierdoor in Nederland zo'n 1.000 ton plastic in het oppervlaktewater. En wat denkt u van onze synthetische kleding? Hier wordt volop plastic in verwerkt. Kleding slijt door het dragen en het wassen. Hierdoor komen er microplastics in de lucht die we inademen en uiteraard ook weer in het water. Het is heel erg verontrustend dat plastic op alle plekken op aarde (ver van de bewoonde wereld zelfs) wordt gevonden en dat het volop aanwezig is in het maag-darmkanaal en spierweefsel van dieren. Het wordt jaarlijks zeker miljoenen zeedieren fataal. Ze raken er in verstrikt of gaan dood door het eten ervan. Vogels en andere dieren eten plastic, omdat ze denken dat het voedsel is. Dat komt bijvoorbeeld door de geur die er door algengroei aan zit. Het meest treurig is dat ze er steeds meer van eten, omdat ze steeds meer honger hebben. Er zit natuurlijk niets voedzaam in plastic.

In hoeverre het gevaarlijk is voor mensen die dieren eten is men aan het onderzoeken. Aan plastic worden allerlei chemische stoffen toegevoegd. Denk aan kleurstoffen en weekmakers. Het lijkt mij heel aannemelijk dat het ook voor mensen heel erg schadelijk is. Ook al eet je geen dieren, dan krijg je nog volop van deze schadelijke stoffen binnen. Het zit in alles wat we eten en drinken en zelfs dus in de lucht die we inademen.

De oplossing

Gelukkig is er steeds meer aandacht voor het probleem en worden mensen zich meer bewust van het overbodige gebruik. Een wereldwijd verbod op plastic tasjes zorgt voor een aanmerkelijke vermindering van afval. Steeds meer landen verbieden plastic tasjes gelukkig al. Jammer dat Nederland hier niet aan mee doet. Die paar centen die je voor een plastic tasje moet betalen dringt het gebruik nauwelijks terug en zeker 80% koopt nog altijd een plastic tas bij het afrekenen van de boodschappen.

Frankrijk gaat in 2020 plastic bekertjes en borden verbieden. In Engeland moeten supermarkten plasticvrije schappen opzetten en mogen plastic rietjes en wattenstaafjes niet meer worden verkocht. Nederland gaat microkorreltjes plastic in verzorgingsproducten verbieden. Sommige producenten gaan plastic vervangen door andere, minder schadelijke, materialen. En er zijn

gelukkig veel initiatieven om plastic uit de natuur te halen, zoals onze Boyan Slat die het plastic in de Grote Oceaan opruimt met zijn Ocean Cleanup.

De vuilnisdiensten in Azië en de ontwikkelingslanden moeten drastisch worden verbeterd, zodat er in elk geval geen zwerfplastic in het milieu terecht komt. Het plastic moet veel vaker hergebruikt worden. We moeten weer terug naar waar plastic in het begin van werd gemaakt: biologisch afbreekbare cellulose. Dan moet het wel gecomposteerd worden bij een temperatuur van minimaal 55 graden.

Wat kunnen wij doen?

- Koop geen plastic tasjes. Neem zelf een boodschappentas mee naar de winkel.
- Als u groente of fruit koopt neem dan geen plastic zakjes om het in te doen. Veel groente en fruit kunt u los mee nemen. Of u gebruikt een katoenen zakje.
- Gebruik geen plastic rietjes. Als het medisch noodzakelijk is kunt u kartonnen rietjes gebruiken.
- Koop zo min mogelijk plastic flessen. Dat is best moeilijk. Elke fles weer inleveren helpt ook al een heleboel.
- Vermijd zoveel mogelijk plastic verpakkingen. Gebruik geen plastic borden en bestek.
- We moeten meer recyclen. Wereldwijd wordt slechts 18% van het plastic gerecycled. (In de VS zelfs maar 9%) Doe al het plastic in de daarvoor bestemde container of oranje afvalbak.
- Voorkom zwerfpuil. 73% van het zwerfpuil bestaat uit plastic. Ziet u zwerfpuil ruim het dan op.
- Voor de kinderen: misschien kan er vanuit school regelmatig een plastic opruimdag georganiseerd worden. Bedenk dat elk stukje plastic dat wordt opgeruimd een dier kan redden en plastic komt zodoende niet in het water.

Ik heb zelf eens een dag bijgehouden hoeveel plastic ik gebruik. Ik ben er van geschrokken. Het begint al na het opstaan: plastic douchebus, plastic tandenborstel, plastic tube. Ontbijten is brood in een plastic zak (die ik gelukkig weer heel veel keren gebruik). Broodbeleg in plastic verpakking, ik was af met een plastic borstel en gebruik afwasmiddel uit een plastic fles. En ga zo maar door.

Het is verschrikkelijk hoeveel plastic wij gebruiken. Als we, als goed voornemen voor 2019, met elkaar proberen in elk geval minder plastic te gebruiken en het gebruikte plastic altijd in de daarvoor bestemde bak of container gaan gooien zodat het gerecycled kan worden dragen we een aanmerkelijk steentje bij aan de oplossing van dit gigantische probleem. Doet u mee ?!!!

Langlaufweekend in de Harz

Theo van Dijk, NIVON-Almelo

Vanuit NIVON-Almelo gaat er elk jaar, in het tweede weekend van februari, een groep naar de Harz in Duitsland om daar te genieten van de winterse omstandigheden. Het grootste deel bindt de lange latten onder om te gaan langlaufen op een paar van de tientallen loipes die jaarlijks worden uitgezet. Maar ook wandelen is een mogelijkheid. Bijvoorbeeld naar de Brocken, de hoogste berg van de Harz. Als er geen sneeuw ligt, dan kan altijd worden uitgeweken naar één van de pittoreske stadjes in de omgeving. De avonden worden gevuld met een gezellig samenzijn, een spelletje doen of een bezoek aan de sauna. Alles onder het genot van een hapje en een drankje.

We verblijven van vrijdagmiddag tot zondagmiddag in het Naturfreundehaus Oderbrück, op basis van halfpension. Het is een initiatief van het NIVON, maar ook andere (sneeuw)liefhebbers zijn van harte welkom. De kosten voor het hele weekend bedragen ongeveer € 65,- voor NIVON-leden en € 75,- voor niet-leden.

Heeft u belangstelling? Neem contact op met Robert Kramer, robertkramer59@gmail.com, 06 10 68 78 85 (tussen 19.00 en 22.00 uur).

HAN'S NATUURVOEDING

*Het biologische avontuur voor al
uw dagelijkse boodschappen!*

Wij verkopen producten uit de biologische landbouw waar het respect voor mens, dier en plant voorop staat.

Openingstijden

Maandag t/m vrijdag 09.00 - 18.00 uur
Zaterdag 09.00 - 17.00 uur

**Han's Natuurvoeding • Schuttenstraat 4
7607 JA Almelo • Tel.: (0546) 81 00 25
www.hansnatuurvoeding.nl**

Sterrenhemel

Waarneemtips voor de start van het nieuwe jaar!

Dave Mason en Edwin Sarink, AstronA

De sterrenhemel heeft in de maand januari 2019 veel moois te bieden voor de amateur astronoom. Als de kruitdampen van het vuurwerk zijn opgetrokken en we zijn uitgerust van de feestelijkheden die zo kenmerkend zijn voor de decembermaand, dan richten we ons met frisse moed de blik vooruit.... en omhoog!

Aarde in het Perihelium

Het punt van de elliptische baan van een planeet, planeet of komeet, dat het dichtst bij de zon ligt, heet het perihelium. De Aarde staat rond 4 januari in het perihelium. De zon lijkt dan groter dan gemiddeld (Grieks: peri: dichtbij, Helios: Zon). Daarnaast is de baanbeweging van een planeet in het perihelium sneller dan gemiddeld.

Boötiden

Deze meteorenzwerm is het beste waar te nemen op vrijdag 4 januari rond 6.30 uur 's ochtends. De radiant staat iets ten noordoosten van het sterrenbeeld Boötes (Ossenhoeder). De radiant is het punt aan de hemel waar de meteoren vandaan lijken te komen.

Sterrenhemel 7 januari 2019

Zondag 6 januari is de ochtendster Venus in grootste westelijke elongatie. Gezien vanaf de aarde is de hoekafstand tussen Venus en de zon vandaag het grootst. Venus is dan door een kleine telescoop te zien als een 'halve maan'. Venus beweegt in januari van sterrenbeeld weegschaal via schorpioen naar slangendrager. Jupiter staat 's morgens in het zuidoosten in sterrenbeeld slangendrager en komt iedere dag iets vroeger op. Op 3 januari om 8.00 uur is er een mooi samenstand te zien van de maan en Jupiter.

Komeet 289P/Blanpain

Waarschijnlijk is deze komeet het beste waar te nemen rond 12 januari. In theorie zou hij dan met het blote oog waarneembaar moeten zijn. De helderheid van kometen is echter moeilijk te voorspellen. Een verrekijker is daarom raadzaam voor het waarnemen. De komeet zal zichtbaar zijn aan de noordelijke ochtendhemel van 30 december 2018 t/m 12 februari 2019. (bron: hemelwaarnemen.com)

Totale maansverduistering op 21 januari

Na de fraaie totale maansverduistering van 27 juli kunnen we alweer een mooie maansverduistering waarnemen. Deze begint 's nachts om 3.37 uur. Voor de meeste mensen geen aantrekkelijk tijdstip. Mocht u toch vroeg op zijn, dan kunt u vanaf 4.05 uur een helderheidsafname van de maan zien. Van ongeveer 5.41 uur tot 6.43 uur is de maan totaal verduisterd. En om 7.51 uur verlaat het laatste stukje maan de kernschaduw.

Uranus is de hele maand goed waarneembaar en staat in het sterrenbeeld Vissen. Een goede verrekijker is voldoende om de verre ijsreus op te sporen. Neptunus staat in het begin van de avond in het zuidwesten en gaat al vroeg onder. Met een grote verrekijker of een sterrenkijker is de planeet op te sporen. Zelfs een grote telescoop laat slechts een klein schijfje zien.

Bedekkingsveranderlijke ster in Perseus

Algol (beta Persei) is een heldere drievoudige ster in het sterrenbeeld Perseus. Omdat de sterren elkaar regelmatig bedekken, varieert de helderheid met een periode van ongeveer 3 dagen. Het is één van de bekendste veranderlijke sterren. In de nacht van 9 op 10 februari valt het minimum van deze bedekkingsveranderlijke ster tussen 19.00 uur (9 februari) en 5.00 uur (10 februari). Het mooie is dat dan de gehele toename en afname in helderheid kan worden gevolgd. Ik heb dit zelf nog nooit waargenomen, maar misschien een mooie gelegenheid om dat eens (gedeeltelijk) te doen.

[Lees meer over de Californië nevel in Perseus in het artikel van Dave Mason.](#)

kleding voor een actief buitenleven

heren o.a.
Culture
HV Polo
Alan Red
Cavallaro
Vanguard
PME Legend

dames o.a.
Mac
Oska
HV Polo
Cavallaro
Juffrouw Jansen
Aventures des Toiles

Split Level
men - women

exclusive & casual clothing

(parkeren kan in de Hagenborgh garage)

Grotestraat 104 Almelo 0546 811411 www.splitlevel.nl

Sterrenhemel

<< De blauwe ster Xi Persei is op de foto onder in beeld te zien, iets rechts van het midden. De foto is gemaakt door een 80mm refractor telescoop en Canon 40D dslr. Totale belichting: 9 uur 40 min.

Zijn schoonheid wordt in sterke mate bepaald door een heldere, blauwe ster: 'Xi Persei', ook wel bekend als 'Menkib'. Het oppervlak van deze reuzenster is zo heet dat hij 10.000 keer sterker straalt dan de zon. Het is dankzij zijn hevige UV licht dat hij het waterstofgas van de Californië nevel laat oplichten. De Californië nevel kun je met een kleine telescoop zien als een wazige vlek, maar met extreem lange belichtingen laat een foto de prachtige kleuren en structuren van de gaswolk zien.

Menkib en de Californië nevel

Dave Mason, AstronA (tekst en beeld)

Trek een lijn door de sterren Alfa, Beta en Gamma van het sterrenbeeld Andromeda en je komt uit bij Perseus, de helderste ster van dit sterrenbeeld. Perseus is vernoemd naar de held Perseus uit de Griekse mythologie en bevindt zich aan de noordelijke sterrenhemel. Hij wordt ook wel 'Algenib' genoemd. Perseus is vooral mooi te zien in de wintermaanden en is bekend door de meteorenzwerm, de Perseïden, die elk jaar vanuit een punt uit dit sterrenbeeld lijken te komen.

Eén van de mooiste objecten in Perseus is de Californië nevel (NGC 1499). Een grote gaswolk van geïoniseerde waterstof die je aantreft tussen de sterren Xi en Epsilon

op ongeveer 1.000 lichtjaar van de aarde. Deze nevel behoort tot de Orionarm van het Melkwegstelsel, net als de zon.

**Gespecialiseerd in
spelt en desem
producten**

**Ootmarsumsestraat 28, Almelo
Telefoon 0546 - 813211**

Gewoon duizendblad

(*Achillea millefolium*)

Pierre Marnette, KNNV

Wie dit mooie plantje nog nooit heeft gezien, of absoluut niet geïnteresseerd is in planten, kijkt met zijn/haar neus. Ik wil hier mee aangeven dat duizendblad zo algemeen is, dat je deze mooie plant bijna niet kunt missen. Hij bloeit nog volop in mijn voortuintje. Het is een zeer algemene soort.

Duizendblad behoort tot de familie van de Asteraceae ofwel de composieten. Samen met de wilde bertram vormt kamille het geslacht *Achillea*. De bladen zijn 2-3-voudig, veerdelig en van boven behaard. De bloeiwijze bestaat meestal uit veel hoofdjes van ongeveer een halve centimeter breed en lintbloemen van circa 2 tot 5 mm lang. De kleur varieert van wit tot roze. De buisbloemen zijn geelachtig wit tot roodachtig.

Gewoon duizendblad heeft een lengte van 15 tot 50 cm. Het is een hemicryptofyt. Dat wil zeggen dat de winterknoppen op of iets onder de grond verblijven. Deze zeer algemene soort houdt van vochtige tot droge omgewerkte grond.

Geneeskrachtige werking

De geneeskrachtige toepassingsmogelijkheden van gewoon duizendblad zijn enorm. Niet alleen het kruid zelf, maar vooral in combinatie met andere geneeskrachtige soorten.

Inwendige toepassing

De werking lijkt sterk op die van kamille. Duizendblad kan dienst doen als een bittermiddel en is eetlust opwekkend. Het bevordert de maagwerking en is spijsvertering bevorderend. Het werkt galvormend en galdrijvend door de aanwezige bitterstoffen. Het werkt winddrijvend en is kramp opheffend voor maag en darm. Duizendblad helpt tegen menstruatieklachten en overvloedige menstruatie, werkt bloedsomloop stimulerend en -regulerend, bevordert de adellijke bloedsomloop en is bloedvat verwijdend. Verder is het toepasbaar bij neusbloedingen en aambeien.

Waarschuwing!! Ga niet zelf experimenteren. Ga naar uw huisarts of een natuurarts of natuur-geneeskundige.

Van de jonge natuurliefhebbers

Scharrelkids 2019

Meedoen? Meld je aan via
scharrelkids@natuurhusalmelo.nl
tot twee dagen voor de activiteit.

Yvonne Kuiphuis en Lynn Smit, IVN

13 en 20 januari: Sporenspeurtocht

Trek warme kleren en schoenen aan, want we gaan buiten een sporenspeurtocht doen! Bij erg slecht weer zorgen we voor een vervangende binnen-activiteit.

Datum: Zondag 13 januari (groep B)
en 20 januari (groep A)
Tijd: 10.00 - 12.00 uur
(voor kinderen van 4 t/m 6 jaar)
Locatie: Natuurhus

20 januari: Vogels in de winter

We gaan kijken hoe vogels in de winter overleven. Zijn ze vertrokken naar warmere landen? Welke vogels zien we hier nog? En hoe overleven ze dan? Wat eten ze in de winter wanneer het vriest? Ook maken we iets om onze vogels de winter door te helpen!

Datum: Zondag 20 januari
Tijd: 10.00 - 13.00 uur
(voor kinderen van 7 t/m 12 jaar)
Locatie: Natuurhus

3 en 10 februari: Hoorspel dieren in de winterkou

Er was eens een dier... Met z'n allen zittend rond een vuurkorf wordt er een verhaal verteld over een bijzonder dier dat zich moet voorbereiden op de winter. En de kinderen doen mee aan het verhaal! We maken er een echt hoorspel van met voorwerpen die geluid maken die de kinderen gebruiken. Is het dier uit het verhaal op tijd klaar voor de winterkou? En hoe doen andere dieren dat, zonder centrale verwarming?

Datum: Zondag 3 februari (groep B)
en 10 februari (groep A)
Tijd: 10.00 - 12.00 uur
(voor kinderen van 4 t/m 6 jaar)
Locatie: Natuurhus

10 februari: De kluts kwijt!

De dieren die bij het Natuurhus zijn afgeleverd zijn helemaal in de war. Ze weten niet waar ze wonen, wie hun burens zijn, voor wie ze moeten oppassen, wat ze graag lusten of hoe ze hun nestje moeten bouwen! Kunnen de Scharrelkids de dieren helpen om de 'kluts' weer terug te vinden? De kinderen schrijven de vos een brief over wat hij graag lust. En ze zoeken uit hoe de vos een vrouwtje kan versieren. Maar hij weet nog niet hoe zijn nest eruit ziet. De Scharrelkids willen hem graag helpen. Andere groepjes zijn bezig met andere dieren.

Datum: Zondag 10 februari
Tijd: 10.00 - 13.00 uur
(voor kinderen van 7 t/m 12 jaar)
Locatie: Natuurhus

3 en 10 maart: Zaden en zaaien

Planten kunnen niet lopen, maar hebben allerlei verschillende manieren gevonden om hun zaden te verspreiden. Aan de hand van grappige spelletjes gaan de kinderen ervaren hoe planten dit doen. En we gaan zelf zaadjes zaaien, zodat we de komende tijd kunnen kijken hoe onze plantjes groeien.

Datum: Zondag 3 maart (groep B)
en 10 maart (groep A)
Tijd: 10.00 - 12.00 uur
(voor kinderen van 4 t/m 6 jaar)
Locatie: Natuurhus

10 maart: Levend ganzenbord

'Levend ganzenbord' is een natuurverkenningsspel waarbij de Scharrelkids in groepjes opdrachten uitvoeren. De dobbelsteen bepaalt welke opdracht ze uitvoeren. De kinderen leren hierbij met en van elkaar.

Datum: Zondag 10 maart
Tijd: 10.00 - 13.00 uur
(voor kinderen van 7 t/m 12 jaar)
Locatie: Natuurhus

Cees Hauwert:

Fietser met een landschappelijke beschouwing

Jenny van Dorsten, IVN

“Het is natuurlijk een prachtplan, een landschap, weliswaar een mini-landschapje met een vijver een stroompje, een slootje, allemaal verkleind, in van oorsprong een park dat vlees noch vis was. Maar daar gaat het wél over, dat je hier iets creëert dat er nog niet was onder die bomen,” mijmert Cees Hauwert, bewoner van het gebied rondom het Hagenpark en vrijwilliger in het Doepark.

Met genoeg laten hij voor zijn geestesoog verschijnen hoe het er in de toch wel nabije toekomst uit gaat zien: “De moestuin die na de winter wordt aangelegd, de boomgaard met fruitbomen, het strand en helemaal vooraan het Tiny Forest. Zo’n klein bos voor de scholieren van de basisscholen, die hun eigen bos bijhouden. Er wordt een boswachter benoemd uit de klas. Ze gaan in diverse seizoenen dat bos in en zien wat er allemaal bij komt kijken. Het is de bedoeling dat het educatief wordt. Nou ja, dan heb je in het centrum van de stad, waar allemaal bebouwing is, toch iets functioneels. Het is van belang dat de jeugd liefde voor de natuur ontwikkelt. Als je ergens enthousiast over bent, dan ga je er in je verdere leven mee door.”

Hauwert is een groot liefhebber van het landschap en nu dus ook het mini-landschapje in het Doepark. Al vanaf zijn vroegste jeugd, en vooral fietsend. Binnen- en buitenland heeft hij doorkruist, onderweg kamperend. Het gaat hem vooral om het ondergaan van het landschap, wat het met je doet wanneer je er doorheen gaat. Verborgene wetenswaardigheden zoals de groepjes bomen die je in weilanden aantreft. Daar werden in de middeleeuwen dode koeien begraven, bomen omheen geplant, er werd geen gras meer ingezaaid. Of de no-go area’s langs de snelwegen in Frankrijk en Duitsland, waar je even van de weg afgaat om een boterham te eten. Een stukje landschap dat helemaal geen verbinding meer heeft met de omgeving en dat voel je dus ook, daar wil je eigenlijk liever niet zijn, maar ja je moet wel, want je moet namelijk om het uur even rusten. Spanje heeft de meeste indruk gemaakt, en doet dat nog steeds. Eén grote wildernis, een meedogenloos landschap, daar heb je geen invloed op, dat is ook totaal ongrijpbaar, een oneindige horizon.

Cees Hauwert ziet zichzelf als doener in het Doepark, niet weggelegd voor het educatieve, wel van het realiseren van wat anderen bedacht hebben. Heerlijk ter afwisseling van een leven van ontzettend veel denken

toen hij nog boekhandel Hilarius-Broekhuis bestierde. Drie keer per jaar de boekenbeurs, zo’n 10.000 titels om te verwerken.

En het paviljoen? Dat moet er zeker komen. Dat is het visitekaartje. Dat geeft autoriteit aan wat je doet. Het zijn niet zomaar eventjes een paar mensen die we niet kennen die daar wat doen. Nee, dat paviljoen, daar zitten mensen, die je kunt aanspreken. Het krijgt een gezicht. Daarom is het ook van belang dat dit een succes wordt, want het geeft de gemeente meer verantwoordelijkheid. Hier zijn mensen bij betrokken, die er ook voor gaan om dat te realiseren. Dat is ook zo mooi van deze samenwerking, vindt hij, dat al die clubs straks in dat ene gebouw zitten. Het geheel spreekt hem erg aan.

Markthandel Hans Wesselink
Aardappelen en fruit
Ook voor Uw fruitmanden
Bestellingen worden ook thuis gebracht
Tel: 0546 822 523

GP

Vrienden van Natuurhus Almelo

Gouden vrienden van Natuurhus Almelo

- Accountantskantoor Wansink & partner
- BJZ.nu bestemmingsplannen
- Gemeente Almelo
- Huize Almelo
- Kees Smit Tuinmeubelen
- Mentink Advies
- Netwerkschool ROC van Twente
- Provincie Overijssel
- Rabobank Noord Twente
- Saxion HBO Bouwkunde
- Stichting Almelo Parkstad
- Stichting Plattelands Ontwikkeling Almelo
- Trivium Meulenbelt Zorg
- Erve Van Marle
- Voskamp Zonnepanelen
- Waterschap Vechtstromen
- Woningstichting Beter Wonen
- Woningstichting St Joseph

Vrienden van Natuurhus Almelo

- Aannemersbedrijf J. ter Horst
- Aermast Holland BV
- AOC
- Asito
- Bartels Ingenieurs
- Benadvido
- Benchmark electronics
- Bibliotheek Almelo
- Bleekkerk
- BLM Architecten BNA –
- Bouwmeester Vastgoed
- Brusse & Masselink Advocaten
- Cogas Duurzaam
- Duurzaam Netwerk Almelo
- Engberink Technische Installaties
- Gebr. Löwik Bouw- en Betonbedrijf B.V.
- GGD
- Giesen architectuur
- Groen Links
- Han's Natuurvoeding
- Hegeman Bouw
- Hof 88
- Indiëcomité
- Installateur Van Kooten
- Kinderopvang De Cirkel
- Lions
- Löwik Installatietechniek
- Nielz
- Notariskantoor Bolding
- Pilkington glas
- Regio Twente
- Schröder Bouw Management
- Scoop
- Sensata
- Sesamacademie
- Slingerbeurs
- Soweco
- Stichting De Klup Twente
- Stichting Pioneering
- StraC Communicatieadvies
- Studio WDG
- Subsidie-adviesbureau Considium
- Twente Milieu
- UT Twente
- Wetenschapswinkel
- VAC Almelo
- Vereniging Vakopleiding Bouwberoepen Almelo en omstreken
- Weidevogel Reclameproducties
- Weppster
- Wessels Print en Sign
- Woningstichting Mijande
- ZorgAccent (Woonzorgcentrum De Hofkamp)

Vriend worden?

Wilt u ook VRIEND worden van het Natuurhus Almelo? Meld u aan via www.natuurhusalmelo.nl/vrienden.

Niet weggooien

Heeft u het Natuurhusblad Almelo gelezen? Gooi het niet weg, maar leg het bijvoorbeeld in de wachtkamer van uw huisarts of therapeut of in de huis-

kamer van een sportvereniging, wijkcentrum of bibliotheek. Zo hebben meer mensen leesplezier! Alvast bedankt voor uw medewerking!

Natuurhus Natuurhus Almelo

Het Magazine Natuurhus is een gezamenlijke uitgave van:

AstronA

AstronA (Astronomie onderwijs Almelo) is een groep van vijf enthousiaste amateur-astronomen die met hun interesse en kennis van sterrenkunde willen delen met jong en oud in en om Almelo. Zij geven lezingen en verzorgen lessen waarbij uiteraard ook telescopen niet ontbreken. Leden van AstronA kunnen deelnemen aan de activiteiten.

www.astrona.nl

Imkersvereniging 't Iemenschoer

't Iemenschoer is de imkersvereniging van Almelo en omstreken en is een van de 220 afdelingen van de Nederlandse bijenhoudersvereniging NBV. Hoofddoel is het bevorderen van de bijenteelt door onder andere voorlichting op scholen en markten, organisatie van thema-avonden en begeleiding van nieuwe imkers die naast een persoonlijk mentor traditiegetrouw hun eerste bijenvolk van de vereniging krijgen.

www.iemenschoeralmelo.nl

IVN

Het Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid (IVN) is een vereniging van vrijwilligers en beroepskrachten die streeft naar meer natuur en een betere kwaliteit van het milieu, door middel van voorlichting en educatie. Almelo is een van de 180 IVN-afdelingen die in Nederland actief zijn. IVN Almelo organiseert cursussen en activiteiten. Leden ontvangen het kwartaalblad 'Mens & Natuur'.

www.natuurhusalmelo.nl

Vriend

Als vriend van de Stichting Natuurhus of als lid van één van de deelnemende verenigingen heeft u vele voordelen:

- U steunt het project Natuurhus, dat geld nodig heeft om het gebouw in het Hagenpark te kunnen realiseren.
- Deelnamemogelijkheid aan de lokale activiteiten van alle verenigingen tegen dezelfde voorwaarden als de leden.
- U kunt vrijwilliger worden bij een van de vele werkgroepen en u zo verdiepen in wat u interesseert.

Groei & Bloei

Groei & Bloei maakt mensen bewust en enthousiast voor een groene omgeving in en rondom huis en in de natuur in het algemeen. De vereniging Groei & Bloei heeft landelijk 147 afdelingen. De afdeling Almelo en omstreken organiseert informatie-avonden, excursies, workshops, cursussen, plantenruildagen en open tuinenweekenden. Leden ontvangen het maandblad 'Groei & Bloei'.

www.almelo.groei.nl

KNNV

De Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV) is een landelijke vereniging voor veldbiologie. De leden houden zich actief bezig met natuurbeleving, natuurstudie en natuurbescherming. KNNV organiseert excursies, lezingen, dia- en film-avonden. Er is ook een inventarisatiewerkgroep actief. Leden ontvangen het kwartaalblad 'Natura'. De afdeling Almelo bestaat al meer dan 100 jaar en was de eerste KNNV-afdeling in Twente.

www.knnv.nl/twenthe

NIVON

NIVON-Almelo is een afdeling van het Nederlands Instituut voor Volksontwikkeling en Natuurvriendenwerk (NIVON). Het NIVON is er voor iedereen die zichzelf en anderen wil versterken in de zoektocht naar een eerlijke en groene toekomst. Leden ontvangen het kwartaalblad 'Toorts' en korting op het verblijf in NIVON-accommodaties in binnen- en buitenland.

www.nivon.nl

- U ontvangt 4 x per jaar het gezamenlijke Natuurhus-magazine per post.
- U ontvangt periodiek een digitale nieuwsbrief.
- Gratis koffie, thee en fris (kleine groepen) in het Tijdelijk Natuurhus (bij normaal gebruik, ter beoordeling van het bestuur).

Wilt u vriend worden van de Stichting Natuurhus voor minimaal € 24,- per jaar? Dat kan! Meld u aan als Vriend op de website www.natuurhusalmelo.nl.

*Een nieuwe pas
aanvragen*

*tijdens uw
lunchpauze.*

Met onze online diensten kunt u meer dan u denkt.

De meeste bankzaken regelt u makkelijk en snel online. Gewoon op het moment dat u dat wilt. Dus ook het aanvragen van een nieuwe bankpas heeft u via rabobank.nl of de Rabo Bankieren App in een handomdraai geregeld.

Ga naar www.rabobank.nl/zelfregelen of de Rabo Bankieren App

Rabobank

Een aandeel in elkaar

Stichting Natuurhus Almelo is door de belastingdienst erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Een instelling kan alleen een ANBI zijn, als ze zich voor minstens 90% inzet voor het algemeen nut.

Een ANBI heeft een aantal belastingvoordelen, onder meer voor schenkingen, donaties en legaten.

- Een ANBI betaalt geen erfbelasting of schenkbelasting voor erfenissen en schenkingen die de instelling gebruikt voor het algemeen belang.
 - Als een ANBI zelf schenkingen doet in het algemene belang, dan hoeft de ontvanger geen schenkbelasting te betalen.
 - Een ANBI komt in aanmerking voor teruggaaf van energiebelastingen.
 - Vrijwilligers die voor een ANBI werken, doen daarmee onder bepaalde voorwaarden een gift aan een ANBI.
 - Donateurs van een ANBI mogen hun giften aftrekken van de inkomsten- of vennootschapsbelasting.
- Om in aanmerking te komen voor de aftrek van periodieke giften, moeten de donateur en de ANBI de gift vastleggen in een overeenkomst.
- Voor donateurs van culturele ANBI's geldt een extra giftenaftrek.

**leverancier van, zuiver,
zacht en
zinnenprikkelend water**

15 jaar garantie

Uw voordelen:

- Glanzend sanitair
- Kalkaanslag verdwijnt
- Nazemen douchecabine overbodig
- Langere levensduur van apparatuur
- Geen ontkalkingsmiddelen meer nodig
- Besparing in de portemonnee
- Heerlijke thee zonder aanslag
- Minder zeepverbruik
- Een zachte huid

Meer weten? Bel of mail Karst Rodenstein voor een vrijblijvend advies via 06-51065737 of karst@ikwilkalkvrijwater.nl en bezoek de website

www.ikwilkalkvrijwater.nl